

Liikuvus Euroopas

Sotsiaalkindlustusõigused **Austrias**

Euroopa Komisjon

Liikuvus Euroopas

(Euroopa Liidus, Euroopa Majanduspiirkonnas ja Šveitsis)

Sotsiaalkindlustusõigused Austrias

Seisuga 23. veebruar 2006

Euroopa Komisjon

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraat

Üksus E.3

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises sisalduva teabe kasutamise eest.

Märkus:

Selle brošüüri koostamisel on tuginetud teabele, mille Austria on esitanud 23. veebruaril 2006. Seetõttu tuleb veenduda, et liikmesriigi õigusakte ei ole hiljem muudetud ning et esitatud teave on tänaseni kehtiv. Selleks pöörduge pädevate ametkondade ja asutuste poole, kelle kontaktandmed on esitatud punktis 3 „Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed“.

**Europe Direct on teenus,
mis aitab leida vastused
Euroopa Liiduga seotud küsimustele**

Tasuta infotelefon: (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Mõned mobiilsideoperaatorid ei võimalda helistamist 00 800 numbritele või võtavad neile helistamise eest kõnetasu.

Euroopa Liidu kohta leiab palju muud teavet Internetist Euroopa serveri veebilehtedelt (<http://europa.eu>).

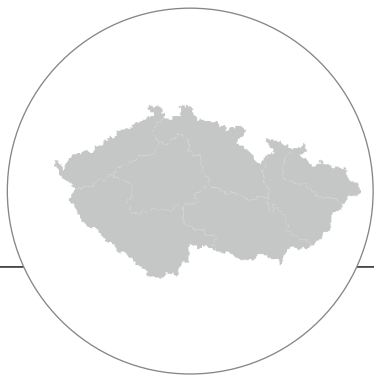
© Euroopa ühendused, 2009

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Bibliograafilised andmed on esitatud väljaande lõpus.

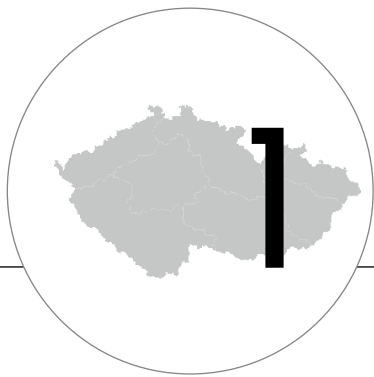
Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 92-79-03921-0

Sisukord

1. Üldteave.....	5
2. Sotsiaalkindlustuse liigid.....	7
2.1. Hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral	7
2.1.1. Ravikindlustuse mitterahalised hüvitised.....	7
2.1.2. Haigusrahad.....	8
2.1.3. Rasedus- ja sünnitushüvitised.....	8
2.1.4. Abitustoetus.....	9
2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised	9
2.3. Matusetoetused	10
2.4. Invaliidsushüvitised	10
2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised	12
2.5.1. Vanadus.....	12
2.5.2. Toitjakaotuspensioni saajad.....	12
2.6. Töötushüvitised	13
2.7. Eelpensionihüvitised	13
2.8. Perehüvitised	14
2.8.1. Peretoetused.....	14
2.8.2. Muud hüvitised.....	14
2.8.3. Lapsehoolduspuhkuse toetus.....	14
3. Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed.....	17
4. Lisateave.....	19

Üldteave

Teabelehe eesmärk on teavitada teid teie sotsiaalkindlustusega seotud õigustest ja kohustustest Austrias nii palgatöötajana kui ka füüsilisest isikust ettevõtjana. Lisateavet võib saada pädevatelt kindlustusasutustelt (vt punktid 3 ja 4) või kontaktasutustelt. Punktis 3 on esitatud nende kontaktasutuste aadressid ja telefoninumbriid, kelle pädevusse kuuluvad kontaktid sotsiaalkindlustuse valdkonnas kõikide teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega.

Alljärgnevalt leiate teavet sotsiaalkindlustuse hüvitiste eri liikide kohta:

- haigus- ning rasedus- ja sünnitushüvitised (vt punkt 2.1);
- hüvitised tööõnnetuse või kutsehaiguse korral (vt punkt 2.2);
- invaliidsus-, vanadus- ja toitjakaotushüvitised (vt punktid 2.4 ja 2.5);
- abitustoetus (vt punkt 2.1.4);
- töötushüvitised (vt punkt 2.6);
- perehüvitised (vt punkt 2.8).

→ Liitumine

Kui asute Austrias palgatöötajana tööle, peab teie tööandja täitma vajalikud dokumendid teie liitumiseks sotsiaalkindlustussüsteemiga. Kõigepealt liitute ravikindlustusfondiga (*Krankenkasse*), kes annab teile seejärel teada, millised on pädevad asutused õnnetusjuhtumi-, pensioni- ja töötuskindlustuse valdkonnas. Teie kindlustusperioodid ja kindlustusmaksete aluseks võetav palk registreeritakse teie kindlustusnumbri all.

Kui formaalsused on täidetud, saate oma tööandjalt liitumisavalduse koopia, mille on kinnitanud ravikindlustusfond.

Kui olete füüsilisest isikust ettevõtja, peate pöörduma pädeva sotsiaalkindlustusasutuse poole. Seal teavitatakse teid sätetest, mida teile sotsiaalkindlustussüsteemiga liitumise ja kindlustusmaksete küsimuses kohaldatakse.

→ Kindlustusmaksed

Palgatöötajana peate kindlustusmaksmeid maksma ravi-, töötus- ja (invaliidsus-, vanadus- ja toitjakaotus-) pensionikindlustusele. Teie kindlustusmakse suurus on teatav protsent teie palgast. Üldiselt on teie kanda pool kindlustusmaksetest ning teise poole maksab tööandja. Siiski vastutab kindlustusmaksete tasumise eest teie tööandja. Ta peab teie osamakse kinni igalt teile makstavalt palgalt.

Kindlustusmaksmeid ei pea te tasuma õnnetusjuhtumikindlustuse (seda rahastavad tööandjad), peretoetuste ega abitustoetuse eest.

Kui olete füüsilisest isikust ettevõtja, peate kindlustusmaksmeid tasuma ravi-, õnnetusjuhtumi- ja pensionikindlustuse eest.

Teie kindlustusmaksed põhinevad teie brutopalgal (sealhulgas 13. ja 14. kuu eest) või juhul, kui olete füüsilisest isikust ettevõtja, siis teie kutsealasel tulul (vajaduse korral on tegemist minimaalse kindlustusmaksega), igal aastal kindlaks määratava ülemmäära piires (2006. aastal 3 750 eurot kuus, 14 korda aastas; füüsilisest isikust ettevõtjatele; 4 372 eurot kuus, 12 korda aastas); palgatöötajate puhul jaguneb kõnealune kindlustusmaksed järgmiselt:

7,5 %	ravikindlustus
1,4 %	õnnetusjuhtumikindlustus
6 %	töötuskindlustus
22,8 %	pensionikindlustus

→ Sotsiaalkindlustusasutused

Eri sotsiaalkindlustusliikide suhtes on pädevad alljärgnevalt loetletud asutused.

Teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega suhete hõlbustamiseks on loodud kontaktasutused. Austria või ühe või mitme teise liikmesriigi sotsiaalkindlustusega seonduvate küsimuste või probleemide korral võite pöörduda pädevasse sotsiaalkindlustusasutusse või kontaktasutusse. Nende asutuste kontaktandmed on esitatud punktis 3.

→ Ravikindlustus (sealhulgas rasedus- ja sünnituskindlustus)

Vastavalt teie kutsealale kindlustatakse teid

- pädevas piirkondlikus ravikindlustusfondis (üks iga liidumaa kohta)
- Austria kaevurite kindlustusasutuses (*Versicherungsanstalt des österreichischen Bergbaues*)
- Austria raudteelaste kindlustusasutuses (*Versicherungsanstalt der österreichischen Eisenbahnen*),
- riigiteenistujate kindlustusasutuses (*Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter*),
- muude ametnike ravikindlustusasutustes (*Krankenfürsorgeeinrichtungen für sonstige Beamte*),
- tööstuse, käsitööstuse ja kaubanduse sotsiaalkindlustusasutuses (*Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft*),

või

- kui te olete füüsilisest isikust ettevõtja või põllumajandustöötaja, siis põllumajandustöötajate sotsiaalkindlustusasutuses (*Sozialversicherungsanstalt der Bauern*).

Haiglaravi korral on üldiselt pädevad liidumaa fondid (*Landesfonds*).

➔ Õnnetusjuhtumikindlustus

Vastavalt valdkonnale, milles te töötate, kindlustatakse teid kas õnnetusjuhtumikindlustuse üldskeemi fondis (*Allgemeine Unfallversicherungsanstalt*), mis on pädev ka füüsilisest isikust ettevõtjate puhul, või siis Austria raudteelaste kindlustusasutuses, muude riigiteenistujate õnnetusjuhtumikindlustusasutuses või põllumajandustöötajate õnnetusjuhtumikindlustusfondis.

➔ Pensionikindlustus

Vastavalt teie töökohale või tegevusalale kindlustatakse teid invaliidsus-, vanadus- ja surmariskide vastu ühes järgmistest asutustest:

- pensionikindlustusfond (*Pensionsversicherungsanstalt*),
- Austria raudteelaste kindlustusasutus (*Versicherungsanstalt für Eisenbahnen und Bergbau*),
- tööstuse, käsitööstuse ja kaubanduse sotsiaalkindlustusasutus (*Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft*),
- põllumajandustöötajate sotsiaalkindlustusasutus (*Sozialversicherungsanstalt der Bauern*),
- riiklik pensioniamet (*Bundespensionsamt*).

➔ Töötuskindlustus

Töötuskindlustuse hüvitised kuuluvad piirkondlike harukontoritega Austria tööhõiveameti pädevusse.

➔ Peretoetused

Peretoetuste osas on teie suhtes pädev teie elukohajärgne maksuamet.

➔ Lapsehoolduspuhkuse toetus

Pädev asutus on see, millega te liitunud olete (või viimati liitunud olite), või selle puudumisel piirkondlik ravikindlustusfond (*Gebietskrankenkasse*).

Sotsiaalkindlustuse liigid

2.1. Hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral

Ravikindlustus kaitseb teid ja teie õigustatud isikutena käsitletavaid pereliikmeid haigus- ning rasedus- ja sünnitusriskide vastu. Kindlustus sisaldab järgmisi hüvitisi:

- mitterahalised hüvitised: ravi ja ravimid, sõeluuringud ning uuringud teatud haiguste ennetamiseks (vt punkt 2.1.1);
- haigusrahad (vt punkt 2.1.2);
- hüvitised raseduse ja sünnituse korral (vt punkt 2.1.3).

Ravikindlustusega on kohustuslik liituda järgmistel isikutel:

- palgatöötajad, sealhulgas praktikandid;
- töötushüvitisi saavad töötud;
- füüsilisest isikust ettevõtjad;
- pensioni saajad ning pensioni taotlejad.

Kindlustusmaksete maksmisest on vabastatud isikud, kelle (kogu)tulu ühe või mitme kutsetegevuse eest on väiksem alammäärast (2007. aastal 341,16 eurot kuus). Kõigil Austrias elavatel inimestel on õigus end vabatahtlikult kindlustada.

➔ Pereliikmete kindlustus

Teie Austrias elavatel pereliikmetel on ravikindlustuse mitterahalistele hüvitistele õigus teiega samadel alustel.

Üldiselt käsitletakse pereliikmena abikaasat ja alla 18-aastasi lapsi või juhul, kui nad õpivad õppe- või kutseõppeasutuses, siis alla 27-aastaseid lapsi. Kõnealusele kindlustusele õiguse saamiseks ei pea nad olema isiklikult haigusrisi vastu kindlustatud. Kõigist olukorra muutustest, mis võiksid õigust hüvitistele mõjutada, tuleb viivitamatult ravikindlustusfondi teatada. Alates 1. jaanuarist 2001 on teie pereliikmetel, välja arvatud lastel ja lastelastel, õigus teie ravikindlustust tasuta kasutada üksnes erakorralistel asjaoludel, näiteks siis, kui neil on ülalpeetavaid lapsi või kui neil on õigus abitustoetusele alates 4. astmest. Kui kõnealused isikud neid tingimusi ei täida, peab

kindlustatu maksma ravikindlustuse alusel täiendavat kindlustusmaksu 3,4% brutopalgast.

Vajaduse korral võivad ravikindlustuse hüvitisi saada ka teie pereliikmed, kes elavad mõnes teises liikmesriigis või viibivad seal ajutiselt. Teie ravikindlustusfond teavitab teid formaalsusest, mida kõnealuste hüvitiste saamiseks täita tuleb.

2.1.1. Ravikindlustuse mitterahalised hüvitised

➔ Sõeluuringud

Teatud haiguste varajaseks avastamiseks on teil ja teie perel õigus järgmistele ennetavatele meditsiinilistele läbivaatustele:

- sõeluuringud kuni 19-aastaste teismeliste haiguste varaseks avastamiseks;
- iga-aastane ennetav läbivaatus vähi, diabeedi ja südame-veresoonkonna haiguste varaseks avastamiseks.

Lisaks katavad ravifondid ravikuuride ja rehabilitatsioonimeetmete kulud.

➔ Ravi

Niikaua, kui olete kindlustatud, on teil ja teie pereliikmetel õigus üld- ja eriarstide ning hambaarstide poolt teostatavale ravile.

Enne ravi alustamist peate arstile esitama oma elektroonilise kaardi (edaspidi e-kaardi). See e-kaart on riiklik tervisekaart, mille abil inimene tõendab oma õigust ravikindlustushüvitistele Austrias. See antakse automaatselt (ühtegi taotlust ei pea esitama) igale kindlustatule ja tema õigusjärglastele. Kõnealuse kaardi eest peate igal aastal maksma 10 eurot (välja arvatud lapsed, pensionärid ja vaesed). Hädaolukorras annab arst teile esmaabi ka ilma e-kaardi esitamiseta; sellisel juhul peate arstile ütlema, millise ravikindlustusfondiga olete liitunud ning esitama e-kaardi hiljem.

Raviteenust pakuvad teile lepingu sõlminud arstid (*Vertragsärzte*) või hambaarstid (*Vertragszahnärzte*), kelle hulka kuulub enamik praktiseerivaid arste, kelle seast võite teha valiku kas ravi alguses või iga kvartali

või kuu alguses. Arstide loetelu on olemas teie ravikindlustusfondi ruumides. Te võite pöörduda ka arsti poole, kellega ei ole lepingut sõlmitud. Sellisel juhul hüvitatakse teile ravikulud kuni 80% ulatuses summast, mille teie ravikindlustusfond oleks maksnud juhul, kui ravinud oleks lepingu sõlminud arst.

Kui teie raviarst peab vajalikuks saata teid eriarsti juurde, kliinikusse või mis tahes teise sarnasesse asutusse, koostab ta teie kohta *Überweisungsschein*'i (teatise, millega teie raviarst usaldab teid teise arsti hoolde).

→ Ravimid, seadmed ja proteesid

Ravimid kirjutab välja lepingu sõlminud arst ning neid saab kõigist apteekidest. Üldiselt peate iga väljakirjutatud ravimi puhul maksma kindlaksmääratud summa 4,70 eurot (2007).

Üldiselt tasub ravikindlustusfond proteeside kulud, vajadusel kuni teatava ülemmääran.

→ Hambaravi ja -proteesid

Ravikindlustusfondide hüvitised sisaldavad hambaravi ja kirurgilist ravi, samuti hamba ja lõualuu ortopeediat (ortodontilist ravi) ning vajalikke hambaproteese (näiteks metallkarkassiga proteese). Siiski ei hüvitata proteeside maksumust täielikult. Kindlustatu peab maksma osa maksumusest. Samuti peab ta seda tegema ortodontilise ravi korral.

→ Kodune õendusabi

Ravikindlustusfondi hüvitavad kodused õendusabi teenused hõlmavad teatavaid raviteenuseid (näiteks süste, sondiga toitmist, sidumist jne), mida arsti ettekirjutuse järgi teevad diplomeeritud meditsiiniõed.

→ Haiglaravi

Kui haiguse iseloom seda nõuab, paigutatakse teid haiglaravile. Haiglaravi osutatakse kõige lähemal asuvas haiglas, tuginedes ravikindlustusasutuste ja asjaomaste haiglate vahel sõlmitud lepingutele.

Kui te olete valinud standardtariifiga kategooria, ei ole teie haiglaravi ajaliselt piiratud.

Palgatöötajate skeemis on pereliikmete puhul nelja esimese nädala jooksul ette nähtud haiglaravikulude katmises 10%line osalemine. Kindlustatu ise peab tasuma üksnes väikese osamakse haiglapäeva kohta (maksimaalselt 28 kalendripäeva aastas).

Alates viienda nädala algusest on haiglaravi kindlustatule ja tema pereliikmetele tasuta. Samuti katab ravikindlustusfond haige transpordikulud.

→ Sõidukulud

Teatud tingimustel võib ravikindlustusfond täielikult või osaliselt hüvitada ravi saamiseks vajalikud sõidukulud.

2.1.2. Haigusrahad

Haigusest tuleneva töövõimetuse korral saavad palgatöötajad oma ravikindlustusfondist päevarahasid alates töövõimetuse neljandast päevast. Sama haiguse eest võib päevarahadele olla õigus maksimaalselt 78 nädalat.

Haigusrahade maksmine peatatakse ajavahemikuks, mille jooksul töövõimetu kindlustatu saab tööõiguse sätete alusel palka (täistariifi järgi makstavat palka kuni 12 nädalat ning seejärel kindlaksmääratud ajavahemikul poole võrra vähendatud tariifi järgi).

Päevarahade suurus arvutatakse teie viimase palga alusel (kuni teatava ülemmääran). Päevarahade suurus on sellest palgast 50% ning alates 43. päevast 60%. Kui ravikindlustusfondi põhikiri seda ette näeb, võib kõnealuseid summasid abikaasa ja teiste pereliikmete olemasolul teatud protsendi võrra suurendada; suurendatud haigusrahad ei või olla rohkem kui 75% palgast.

2.1.3. Rasedus- ja sünnitushüvitised

Kõikidel naistel, kes saavad ravikindlustuse mitterahalisi hüvitisi (vt punkt 2.1.1), on mitterahalistele hüvitistele õigus ka oma raseduse vältel ning sünnituse ajal ja pärast seda. Kui te olete rase, on teil soovitatav muretseda endale ema-lapse raamat (*Mutter-Kind-Paß*), kus on märgitud, millistel läbivaatustel tuleb käia enne ja pärast sünnitust (tähelepanu: ema-lapse raamatus nõutud läbivaatused on eeltingimuseks lapsehoolduspuhkuse täieliku toetuse maksmiseks alates lapse 21. elukuust). Raseduse ja sünnituse korral hõlmavad mitterahalised hüvitised:

- meditsiiniline järelevalve ja ämmaemanda abi raseduse ajal ning pärast sünnitust;
- ämmaemanda ja vajaduse korral arsti abi sünnituse ajal;
- ravimid, sidemed jne;
- hooldus haiglas või sünnitushaiglas maksimaalselt 10 päeva (või vajadusel kauem, kui raseduse või sünnituse ajal esines komplikatsioone).

Palgatöötajatest naistel on oma sünnituspuhkuse ajal (igal juhul kaheksa nädalat enne ja kaheksa nädalat pärast sünnitust) õigus rasedus- ja sünnitushüvitistele (*Wochengeld*). Nende hüvitiste suurus sõltub viimase kolme kuu netopalgast.

Naistel, kes on füüsilisest isikust ettevõtjad, on kogu ajavahemiku vältel, mil neil on seaduse järgi raseduse ja sünnituse tõttu töötamine keelatud, õigus toetusele, mille suurus on 23,99 eurot päevas (2006. aastal).

Teie õigused rasedus- ja sünnitushüvitistele peatatakse, kui teie töödandja jätkab teile palga maksmist.

Samuti tuleb märkida, et Austrias on nüüd lubatud katseklaasiviljastamine. Eraldi seadusega on kindlaks määratud selle õiguse saamise tingimused.

2.1.4. Abitustoetus

Isikutel, kes saavad föderaalasutustelt hüvitisi (näiteks riikliku skeemi alusel makstavat pensioni, ametnikupension või õnnetusjuhtumipension) ning kes puude tõttu vajavad alalist tuge ja abistamist, on juhul, kui nad elavad tavaliselt Austrias, õigus abitustoetusele vastavalt abitustoetust käsitleva föderaalaseaduse sätetele; teatud tingimustel võib abitustoetust maksta ka mõnes Euroopa Majanduspiirkonna riigis. Abitustoetust maksab sõltumata palgast ja varanduslikust seisust ning abituse tekkimise põhjusest põhihüvitisi (näiteks pensionikindlustust) maksev amet ning seega tuleb seda toetust taotleda nimetatud ametist. Kõnealuse toetuse suurus on jaotatud seitsmele tasemele sõltuvalt abituse astmest (2006. aastal jäi see vahemikku 148,30–1562,10 eurot kuus, mida maksti 12 korda aasta kohta). Kui riik ei maksa abitustoetust käsitleva föderaalaseaduse alusel ühtegi toetust, võivad liidumaad vastava abitustoetuse määrata, kui sellele toetusele õiguse andvad tingimused on täidetud.

2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised

Õnnetusjuhtumikindlustus kaitseb teid nii teie töötamise ajal kui ka tööle minekul ja sealt tulekul. See sisaldab nii ennetusmeetmeid kui ka vigastuste korral makstavaid hüvitisi. Kui teiega juhtub tööõnnetus, peab teie tööandjat sellest viivitamatult teavitama; tema omakorda peab sellest teatama õnnetusjuhtumikindlustusele.

Kohustuslikus korras on õnnetusjuhtumikindlustusega hõlmatud kõik töö- või praktikalepingu alusel tööle võetud isikud, samuti suur osa füüsilisest isikust ettevõtjaid. Kindlustusega kaetus laieneb ka õpilastele nende tundide ajal, mil nad viibivad üldhariduskoolis, samuti kõrgkoolides käivatele üliõpilastele nende õppetöö ajal.

Õnnetusjuhtumite ärahoidmise valdkonnas on olemas õigusakt, mis kohustab tööandjat töökohta sellisel viisil sisse seadma ja hoidma, et tema töötajad oleksid tööõnnetuste ja kutsehaiguste vastu kaitstud.

Õnnetusjuhtumi korral võite saada järgmisi hüvitisi:

- esmaabi ja ravi;
- rahalised hüvitised lühikese ajavahemiku vältel;
- meetmed meditsiiniliseks, kutsealaseks ja sotsiaalseks rehabilitatsiooniks;
- invaliidsuspension;
- toitjakaotuspension ja surmatoetus;
- terviklikkuse kaotamise hüvitisi;
- abitustoetus.

Nimetatud hüvitistele on õigus tööõnnetuse (tööle minekul või sealt tulekul juhtunud õnnetuse) korral. Kutsehaigused hüvitatakse tööõnnetustega samadel alustel.

- Ravi ja lühikese ajavahemiku jooksul makstavad rahalised hüvitised

Ravi hulka kuuluvad meditsiiniline ravi, ravimid, seadmed ja proteesid, samuti haiglas või eriravi asutuses teostatav ravi.

Kindlustatu saab kohe rahalisi hüvitisi (palga säilitamine või haigusrahad), mis on ette nähtud õnnetusjuhtumijärgse töövõimetuse korral. Kui invaliidsuspension, millele tal oleks õigus, on suurem, makstakse talle diferentseeritud toetust. Ravi korral haiglas või mõnes eriravi asutuses on tal õigus haigusrahadele (mida vastavalt tema perekonnaseisule nimetatakse kas perekonnaraha (*Familiengeld*) või päevaraha (*Taggeld*), arvestades, et sellisel juhul invaliidsuspension maksmine peatatakse.

- Rehabilitatsioon

Peamised kutsealase rehabilitatsiooni meetmed on järgmised:

- toetus, mis võimaldab oma töökohta säilitada või uut tööd saada;
- täiend- ja ümberõpe.

Koolituse ajal makstakse üleminekutoetust (*Übergangsgeld*).

Sotsiaalsete rehabilitatsioonimeetmete raames võib osutada väga mitmekesist abi (näiteks korteri kohandamine puudega inimese vajadustele vastavaks või liikumise hõlbustamiseks).

- Invaliidsuspension

Töövõimetuseperioodi lõpus ning kõige hiljem 27. nädala järel hakkate te saama invaliidsuspension, kui tööõnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel on teie teenimisvõime vähenenud rohkem kui kolme kuu vältel vähemalt 20% (kui te olete õpilane või üliõpilane, siis vähemalt 50%). 100%lise töövõimetuse korral on teie igakuiselt makstav pension kaks kolmandikku alussummast (eelmise aasta keskmisest kindlustussummast); kui teie töövõime kaotus on väiksem, vähendatakse pensioni sellele vastavalt. Seda makstakse 14 korda aastas (üks kord kuus, lisaks kaks täiendavat maksmist, üks mais ja teine oktoobris).

Täiskasvanud invaliidide puhul võib seda pensioni suurendada 20% võrra pensionist (või 50% võrra, kui kindlustatu teenimisvõime on vähenenud 70%). Iga alla 18-aastase lapse eest (alla 27-aastase lapse eest juhul, kui laps õpib või saab kutsealast koolitust) suurendatakse pensioni 10% võrra pensionist. Kõnealuseid lisasummasid makstakse üksnes juhul, kui kindlustatu teenimisvõime on vähenenud vähemalt 50%.

Kui teil õnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel on vaja kolmanda isiku abi, võite oma pensionile lisaks saada abitoetust.

Kui tööõnnetuse või kutsehaiguse põhjustas tõsine ja iseloomulik hooletus, mis viis hügieeni- ja turvaeeskirjade eiramiseni kolmanda isiku poolt, makstakse teile ühekordse hüvitise vormis terviklikkuse kaotuse hüvitist, mille summa sõltub kõnealuse füüsilise või vaimse terviklikkuse kaotuse raskusastmest.

Teatud tingimustel võib invaliidsuspensiooni asendada ühekordse summeeritud väljamaksega.

→ Toitjakaotuspension

Tööõnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud kindlustatu abikaasana on teil õigus õnnetusjuhtumikindlustus- asutuse poolt makstavale toitjakaotuspensionile. Kui te olete jõudnud tavalisse pensioniikka või kui teie teenimisvõime on vähemalt 50%, on kõnealuse pensioni suurus 40% surnud kindlustatule kohaldatavast alussummast. Kui te olete noorem, on kõnealune pension 20% alussummast.

Alla 18-aastased lapsed (või alla 27-aastased, kui nad õpivad või läbivad kutsealast koolitust) saavad orvupensiooni. Sõltuvalt sellest, kas orvu üks kahest vanemast on veel elus, on kõnealuse pensioni suurus kas 20% või 30% kindlustatule kohaldatavast alussummast.

Kui te vaesute, võite lisaks oma pensionile saada ka abitoetust.

2.3. Matusetoetused

Kindlustatu või tema pereliikme surma korral võib tema õigusjärglastele maksta matusetoetust, kui neil puuduvad vajalikud rahalised vahendid.

→ Osalus matusekuludes

Tööõnnetuse või kutsehaiguse põhjustatud surma korral hüvitatakse osa matusekuludest nende eest tasunud isikule.

2.4. Invaliidsushüvitised

→ Sissejuhatav märkus

Pensionide ühtlustamist käsitlev seadus jõustus 1. jaanuaril 2005. Selle eesmärgiks on ühtlustada õigus kõikide Austria pensioniskeemide hüvitistele ja kindlustusmaksetele ning tagada selles küsimuses võrdsus ja õiglus.

Reformi keskmes on uus pensionide üldseadus (APG), mis kaasab kõik töötavad inimesed (ning seega ka riigi-

teenistujad) vanaduse ja invaliidsuse korral uude kindlustussüsteemi.

Nimetatud reformi raames tuleb eristada kolme rühma:

- uut õigusakti ei kohaldata inimestele, kes olid 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks;
- neile inimestele, kes ei olnud 1. jaanuariks 2005 veel 50-aastaseks saanud ning kes ei olnud enne nimetatud kuupäeva omandanud õigust pensionile riikliku pensioniskeemi raames, kohaldatakse üksnes uut õigusakti;
- neile inimestele, kes ei olnud 1. jaanuariks 2005 veel 50-aastaseks saanud, kuid kes olid enne nimetatud kuupäeva omandanud õiguse pensionile riikliku pensioniskeemi raames, kohaldatakse nii uue kui ka vana õigusakti sätteid ning pension määratakse kindlaks tuginedes paralleelsele arvutusele *pro rata temporis* meetodit kasutades.

→ Kindlustatud isikud

Riikliku pensionikindlustusega on hõlmatud kõik isikud, kes töö- või praktikalepingu alusel saavad alammäärast suuremat palka (2006. aastal 341,16 eurot kuus) ning suur osa füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seda ka invaliidsuse korral. Kõigil kohustusliku skeemi raames kindlustamata inimestel, kes elavad Austrias, on võimalik ennast vabatahtlikult Austria pensionikindlustusskeemis kindlustada. Need, kes pole enam kohustatud ennast kindlustama, võivad oma elukohast sõltumatult jätkata vabatahtlikult kindlustusmaksete maksmist.

Tuleb märkida, et pensioni saab maksta üksnes juhul, kui eelnevalt on esitatud sellekohane avaldus. Avalduse peab esitama sotsiaalkindlustuse valdkonnas pädevale asutusele.

→ Invaliidsusaste

Austrias ei tunnistata osalist invaliidsust, inimene on kas invaliid või töövõimeline. Kvalifitseeritud töötajatele kohaldatakse kutsealast kaitset, st uuritakse, kas nad veel tegelikult võivad konkreetset tööd teha. Kvalifitseerimata töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid võib seevastu tagasi saata kõigile tööturu ametikohtadele. Teatud tingimustel on kõik kindlustatud kuni oma 57. eluaastani erilise kaitse all, st uuritakse, kas nad võivad veel jätkata seni tehtud konkreetset tööd:

- töötajad ja töölised, kes töötasid peamiselt koolitust nõudval kutsealal: töövõime vähenemine tervislikel põhjustel vähemalt 50% võrra võrreldes samal kutsealal töötava hea tervisega kindlustatuga;
- füüsilisest isikust ettevõtjad: tervislikest põhjustest tulenev alaline töövõimetus mis tahes korrapärase kutsetöö tegemiseks;

- teised kindlustatud: tervislikest põhjustest tulenev võimetus saada mis tahes tegevuse eest üldisel tööturul tasu, mille suurus oleks vähemalt 50% tasust, mida võiks sama töö eest saada hea tervisega kindlustatu;
- rohkem kui 57-aastased kindlustatud, kes ei ole haiguse, muu vigastuse või oma füüsiliste või vaimsete võimete vähenemise tõttu võimelised tegema tööd, mida nad on eelnevalt teinud vähemalt 120 kuud viitekuupäevale eelneva 180 viimase kalendrikuu jooksul.

➔ Minimaalne kindlustusperiood

60 kindlustuskuud viimase 120 kalendrikuu vältel (pärast 50. sünnipäeva suurendatakse minimaalset kindlustusperioodi ühe kuu võrra iga 50. eluaastat ületava kuu kohta ning kahekuulist võrdlusperioodi samuti iga 50. eluaastat ületava kuu kohta, kuni maksimaalselt 180 kindlustuskuuni viimase 360 kalendrikuu vältel) või 180 kuud kindlustusmakseid või 300 kindlustuskuud ilma raamperioodita.

Näited:

- 45-aastaselt isikul peab olema 120 viimase kuu vältel kindlustatud 60 kuud.
- 53-aastaselt isikul peab olema 192 (120 + 72) viimase kuu vältel kindlustatud 96 (60 + 36) kuud.

Minimaalne kindlustusperiood ei ole kohustuslik, kui invaliidsus tuleneb tööõnnetusest või kutsehaigusest või juhul, kui see ilmneb enne 27. sünnipäeva ja kindlustatu oli kaetud vähemalt kuue kuu vältel.

Kindlustusperioodidena käsitletakse:

- uues süsteemis:
 - kindlustusmaksete maksmise perioode riikliku kindlustuse või kohustusliku kindlustuse raames või samaväärsete perioodide olemasolu vanas süsteemis tõendavate asjaolude korral (uue süsteemi järgi arvestatakse üksnes kindlustusmaksete perioode);
- vanas süsteemis:
 - vabatahtliku või kohustusliku kindlustuse alusel makstud kindlustusmaksete perioodid;
 - asendusperioodid töötuskindlustuse hüvitiste, haigusrahade, sõjaväeteenistuse või kaitsejõudude päevarahade saamise alusel, samuti laste kasvatusperioodid Austrias kuni neli aastat lapse kohta (viis aastat mitmikute sünni korral); üldharidus- või kõrgkoolide õppeperioodide arvesse võtmiseks peab olema tasutud vastav kindlustusmakse; sellisel juhul arvestatakse neid perioode vabatahtlikul alusel kindlustusperioodidena.

Kui ei ole sätestatud teisiti, saavad kõik õiguse pensioni-kindlustuse hüvitisele vastava staaži täitumisel (*ewige*

Anwartschaft). Staaž on täitunud juhul, kui olenemata asjaomaste kindlustusperioodide ajast, on täitunud kas

- 180 kuud kindlustusmakseid; või
- 300 kindlustuskuud (asenduskuud üksnes alates 1. jaanuarist 1956).

➔ Pensioni suurus

Isikud, kes 1. jaanuariks 2005 ei olnud veel 50-aastased:

Kindlustusperioodide jaoks pärast 1. jaanuari 2005 on pensioni arvutamissüsteem, milles iga-aastaselt määratakse kindlaks omandatud õigused. Alussummaks on kalendriaasta keskmine tulu kuni maksimaalse kindlustusmakse alussummani. Kalendriaastas kantakse pensionikontole 1,78%.

Vajadusel arvutatakse fiktiivseid kindlustuskuid kuni 60. sünnipäevani. Pensionisumma arvutatakse vastavalt valemile, mis tugineb kindlustuskuude ja arvestuskuude summale.

Ennetähtaegsele pensionile jäämise korral vähendatakse hüvitist 4,2% aasta kohta ning maksimaalselt 15% võrra.

Osaline pension arvutatakse *pro rata temporis* meetodit kohaldades ning vastavalt uuele ja vanale õigusaktile (uute ja vanade sätete fiktiivne kohaldamine kogu kindlustusperioodile, seega ka enne 1. jaanuari 2005 kogunenud perioodidele). Pension vastab osaliste pensionide summale.

Isikud, kes olid 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks:

Jätkuvalt kohaldatakse 31. detsembril 2004 jõus olnud õigusakti: 1,78% alussummast (suurima tuluga 18 kindlustusaasta keskmine tulu; kõnealust perioodi pikendatakse progresseeruvalt 40 aastani 2028. aastaks) ning vajadusel lisatakse arvestuskuud kuni 60. sünnipäevani (mõlemal juhul pärast üleminekusätete lõppemist 2009. aastal; lähteväärtused: 2% ja 57 eluaastat); täiendava teabe saamiseks pöörduge Austria sotsiaalkindlustuste liitu (Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger; vt punkt 3). Vastavalt 31. detsembri 2003. aasta õiguslikule alusele ei või alates 1. jaanuarist 2004 pensionid olla rohkem kui 5% võrra võrdluspensionist väiksemad. Kõnealust väärtust suurendatakse progresseeruvalt kuni 10%ni 2024. aastaks.

Pensioni makstakse 14 korda aastas.

➔ Kaevurite eriskeem

Kaevurite eriskeemiga on ette nähtud eraldi hüvitised. Kui teie tegevus kuulub kõnealuse skeemi alla, on teil soovitatav pöörduda Austria kaevurite kindlustusasutusse.

➔ Rehabilitatsioonimeetmed

Pensionikindlustusasutused võivad kindlustatule pakkuda mitmesuguseid meetmeid meditsiinilise, kutsealase või sotsiaalse rehabilitatsiooni valdkonnas, et taastada

tema töövoime ja võimaldada tal uuesti leida sobiv koht oma kutsealases ja majanduslikus keskkonnas.

2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised

2.5.1. Vanadus

→ Sissejuhatav märkus

Vt sissejuhatavat märkust invaliidsushüvitisi käsitlevas punktis 2.4.

→ Kindlustatud isikud

Kindlustatud isikute kindlaksmääramise ja pensionitaotluse esitamise vajaduse osas vaadake punkti 2.4.

→ Minimaalne kindlustusperiood

Isikud, kes ei olnud 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks ning kellel ei olnud siis veel ühtegi kindlustuskuud:

180 kindlustuskuud, millest vähemalt 84 kuud kogutuna kutsetegevuse eest.

Isikud, kes olid 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks: 180 kindlustuskuud viimase 360 kalendrikuu vältel või 180 kuud kindlustusmakseid või 300 kindlustuskuud ilma raamperioodita.

Isikud, kes ei olnud 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks ning kellel ei olnud kindlustuskuid kogutud: kohaldatakse kindlustatule kõige soodsamat skeemi.

→ Tavaline pensioniiga

Vanaduspensioni makstakse naistele alates 60. ja meestele alates 65. eluaastast. Naiste vanusepiiri tõstetakse progresseeruvalt 2024. ja 2033. aasta vahel, kuni see on meeste omaga võrdne.

→ Ennetähtaegne vanaduspension

Meeste puhul 62-aastaselt. Kõige varem 60-aastaselt raskeid töid tegevatele isikutele (vastavalt rasket tööd tehitud kuude arvule).

Lisaks nende puhul, kes olid 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks ning nende puhul, kes on nooremad ja kogunud nimetatud kuupäevaks juba ühe kindlustuskuu: meeste puhul 747 kuud elu jooksul; naiste puhul 687 kuud elu jooksul (2006. aasta jaanuari seisuga). Neid vanusepiire tõstetakse progresseeruvalt aastatel 2004–2014 (varasema pensioni vormi kaotamine). Lisaks on teatavatel aastatel ette nähtud vaid kaks võimalust ennetähtaegse pensioni saamiseks: väga pikk kutsealane teenistusaeg või erakordselt rasked tööttingimused.

Ennetähtaegset vanaduspensioni ei maksta enam kutsetegevuse taasalustamise korral.

→ Pensioni suurus

Isikutele, kes 1. jaanuariks 2005 ei olnud veel saanud 50-aastaseks: Kindlustusperioodide jaoks pärast 1. jaanuari 2005 on pensioni arvutamissüsteem, milles iga-aastaselt määratakse kindlaks omandatud õigused. Arvutamisel lähtutakse kalendriaasta keskmisest tulust maksimaalse kindlustussumma piires. Kalendriaasta kohta kantakse pensionikontole 1,78%.

Ennetähtaegse vanaduspensioni puhul vähendatakse pensioni 4,2% aasta kohta (kõige rohkem 2,1% raskeid töid teinute puhul, vastavalt töökuude arvule) ning maksimaalselt 15%. Edasilükatud vanaduspensioni korral suurendatakse hüvitist 4,2% kalendriaasta kohta ning maksimaalselt 12,6%. Osaline pension arvutatakse *pro rata temporis* meetodit kohaldades ning vastavalt uuele ja vanale õigusaktile (uute ja vanade sätete fiktiivne kohaldamine kogu kindlustusperioodile, seega ka enne 1. jaanuari 2005 kogunenud perioodidele). Pensioni suurus vastab osaliste pensionide summale.

Isikute puhul, kes olid 1. jaanuariks 2005 saanud 50-aastaseks: Endiselt on kohaldatav 31. detsembril 2004 jõus olnud õigusakt: kindlustusaasta kohta 1,88% suurima tuluga 18 kindlustusaasta keskmisest kutsealases tulust (2006. aasta väärtus). 1,88% vähendatakse progresseeruvalt kuni 1,78% aastaks 2009. 18-aastalist kindlustusperioodi suurendatakse progresseeruvalt 40 kindlustusaastani 2028. aastaks. Mahaarvamised ja suurendamised vastavalt eespool sätestatule, kuid suurendatud hüvitis ei või olla rohkem kui 91,76% alussummast.

Vastavalt 31. detsembri 2003. aasta õiguslikule alusele ei või alates 1. jaanuarist 2004 pensionid olla rohkem kui 5% võrra võrdluspensionist väiksemad. Seda väärtust suurendatakse progresseeruvalt kuni 10%ni aastaks 2024. Pensioni makstakse 14 korda aastas.

Kaevurite eriskeemi kohta vaadake punkti 2.4.

2.5.2. Toitjakaotuspensioni saajad

→ Kindlustatud isikud

Kindlustatud isikute kindlaksmääramise ja pensionitaotluse esitamise vajaduse kohta vaadake punkti 2.4.

→ Minimaalne kindlustusperiood

Makseperiood on sama mis invaliidsushüvitiste puhul (vt punkt 2.4).

→ Lesepension

Kui kindlustatu surma ajal on tema abikaasa vähemalt 35-aastane või kui abielust on sündinud laps, saab lesk

pensionist, mille suurus on sõltuvalt tema isiklikest tuludest 0–60% pensionist, millele kindlustatud oli või oleks olnud õigus (vt punktid 2.4 ja 2.5).

Kui toitjakaotuspension ja lese isiklikud tulud ei ületa kokku 1564 eurot kuus, makstakse täiendavalt lisasumma kuni 60% surnu pensionist. Samuti võib kõnealusele pensionile lisanduda kompenseeriv hüvitis või abitus-toetus (vt punkt 2.1.4).

→ Orvupension

Orvupension on kuni 40% (ühe vanema surma korral) või kuni 60% (mõlema vanema surma korral) pensionist, millele kindlustatud oli või oleks olnud õigus (vt punktid 2.4 ja 2.5.1). Orbude puhul sõltub kompenseerivate hüvitiste võrdlusmäär (vt punkt 2.4) orvu vanusest (2006: 267,04 ja 726 euro vahel). Orvupensionile võib lisaks maksta abitus-toetust (vt punkt 2.1.4).

Orvupensione makstakse kuni 18. eluaastani. Nimetatud vanusepiiri pikendatakse maksimaalselt kuni 27. eluaastani huvitatud isiku õpingute korral.

2.6. Töötushüvitised

Töötuskindlustusega (333,16 eurot kuus) on kaetud kõik palgatöötajad, praktikandid ja kodused töötajad, kelle tulu on suurem alammäärast (2006: 3977 eurot kuus).

Taotlusi vaatab läbi ning töötushüvitisi maksab Austria tööhõiveamet. Kõnealused hüvitised sisaldavad:

- töötushüvitisi ja
- töötusabi.

Lisaks teavitab Austria tööhõiveamet teid teie õigustest hüvitistele, leiab töötutele tööd ning soodustab töötute alg- ja täiendõpet.

→ Töötushüvitised

Kõnealusele hüvitisele on teil õigus juhul, kui olete palgatöötaja ning kaotate oma töökoha, tingimusel et

- vormistate end Austria tööhõiveametis töötuks ning esitate avalduse kõnealuse hüvitise saamiseks;
- olete tööbüroo (Arbeitsvermittlung) käsutuses, st olete võimeline töötama ning valmis vastu võtma mis tahes sobiva töö, mida teile pakutakse;
- täidetud on minimaalne kindlustusperiood, st olete teinud tööd, mille pealt on makstud kindlustusmaksid vähemalt 52 nädalat teie töötusele eelneva 24 kuu jooksul. Kui te hakkate kõnealust toetust uuesti saama, pikendatakse nõutavat kindlustusmaksete perioodi 28 tööpäevani eelneva 12 kuu jooksul. Alla 25-aastaste noorte puhul on nõutav töötamisaeg 26 nädalat 12 kuu jooksul.

Hüvitiste maksmise kestus sõltub teie varasema töö kestusest ning teie vanusest. Kõige vähem on see 20 nädalat ja kõige rohkem

- 30 nädalat kolme tööaasta eest 260 nädala jooksul;
- 39 nädalat viimase 520 nädala jooksul kui te olete vähemalt 40-aastane; ning
- 52 nädalat üheksa tööaasta eest 15 aasta jooksul, kui te olete vähemalt 50-aastane.

Kui te keeldute teile pakutavast tööst või kutsealasest koolitusest või kui te nurjate sellekohase katse, peataks karistuseks töötushüvitiste maksmine vähemalt kuueks nädalaks. Töötushüvitisi hakatakse maksta alates päevast, millal te vastava avalduse esitasite. Kui te aga lahusite oma eelmisest töökohast ilma arvestatava põhjuseta, hakatakse teile töötushüvitisi maksta neli nädalat hiljem.

→ Töötusabi

Kui töötushüvitiste maksmine lõpetatakse, võite te juhul, kui teil sissetulek puudub, saada töötusabi. Nagu eelmisel juhul, peate te ka selle hüvitise saamiseks olema töötamiseks võimeline ja valmis töökohta vastu võtma. Lisaks peate te ka tõestama, et olete viletsas rahalises seisus. Nimetatud tingimus on täidetud, kui saadav peretulu ei võimalda rahuldada elulisi vajadusi.

→ Täidetavad formaalsused

Niikaua kui te kõnealuseid hüvitisi saate, peate ettenähtud kuupäevadel minema tööhõiveametisse, et koos teie toimikuga tegeleva isikuga olukorda analüüsida.

Te olete kohustatud tööhõiveametile teatama kõikidest muudatustest teie või teie pereliikmete isiklikus olukorras, mis võiks teie õigust hüvitistele mõjutada (näiteks töökoha leidmine või mis tahes muudatus seoses teie tuluga).

→ Muud hüvitised

Kuni te olete töötanud, maksab töötuskindlustus teie nimel ravi- ja pensionikindlustuse sissemaksid. Samuti olete te kindlustatud teatud õnnetusjuhtumite vastu.

Maksejõuetustoetuse maksmine kuulub ühingu Insolvenz-Ausfallgeld-Fonds-Service GmbH (IAF-Service GmbH) pädevusse. Kõnealust hüvitist makstakse juhul, kui ettevõtte läheb pankrotti või kui ettevõttele on määratud haldur, et kaitsta töötajaid palgakaotuse või nende töötasu maksmise hilinemise eest.

2.7. Eelpensionihüvitised

Puudub. Seadusega ei ole sätestatud eelpensioni hüvitisi.

2.8. Pereküsitised

2.8.1. Peretoetused

→ Toetuste saajad

Austria kodanikel, kes elavad või tavaliselt viibivad Austrias, on õigus peretoetustele nii oma laste kui ka adopteeritud laste (ning nende järeltulijate), varasemast abielust pärinevate laste ning oma eestkoste aluste laste eest, tingimusel, et kõnealune laps kuulub nende leibkonda või on peamiselt nende ülalpidamisel. Austria kodanikega on võrdsustatud isikud, kellele kohaldatakse ühenduse sätteid (vt teabelehte „Ühenduse sätteid sotsiaalkindlustuse valdkonnas – Teie õigused liikumisel Euroopa Liidu piires“).

→ Üldtingimused

Peretoetusi makstakse

- kuni lapse täisealiseks saamiseni;
- kuni maksimaalselt 26. eluaastani laste puhul, kes käivad kutseõppeasutuses (*Fachschule*), kutseõppealasel koolitusel või oma ametiga seonduval täiendõppel; siiski makstakse peretoetusi 27. eluaastani juhul, kui huvitatud isik on sügava puudega või läbib tsiviil- või sõjaväeteenistust või on saanud lapse või kui ta oma 26. sünnipäeval on rase;
- vanusepiiranguta nende laste puhul, kes on jäänud ilmselt lõplikult invaliidiks tulenevalt puudest, mis ilmnes enne 21. eluaastat või hilisema kutseõppe käigus, kuid igal juhul enne 27. eluaastat.

Peretoetusi ei maksta lastele, kes on vanemad kui 18-aastased ning kelle isiklik tulu on suurem teatud igakuisest ülemmäärast.

→ Peretoetuste suurus

Peretoetuste suurus sõltub lapse vanusest; lisaks makstakse alates teisest lapsest lisaraha. Kui laps on sügava puudega, suurendatakse peretoetusi teatud igakuise summa võrra.

→ Toetuste taotlemine ja maksmine

Peretoetusi makstakse üksnes taotluse korral; kuni viie aasta piires võib neid maksta tagasiulatavalt. Taotlus tuleb esitada vastaval vormil (millega kaasneb liikmesriikide kodanike puhul vorm E 401) pädevale maksuametile. Esimese 30-päevase ajavahemiku jooksul maksab maksuamet peretoetusi vastavalt automatiseeritud menetlusele iga kahe kuu tagant.

Toetuste saajad peavad maksuameti pädevale kontorile teatama igast asjaolust, mis võiks neilt ära võtta peretoetuste saamise õiguse, samuti kõikidest muudatustest, mis võiks nende õigust mõjutada, ning tegema seda ühe kuu jooksul pärast päeva, mil nad sellest teada said.

2.8.2. Muud hüvitised

→ Suurperede toetus

Seda igakuist hüvitist makstakse peretoetustele lisaks alates kolmandast lapsest, kui pere maksustatav tulu kalendriaastal, mis eelnes taotluse esitamise aastale ei ületa teatavat ülemmäära: 12-kordne igakuise sotsiaalkindlustuse sissemakse maksimaalne alussumma (2007. aastal 46 080 eurot).

Isikud, kellele kohaldatakse ühenduse sätteid, on põhimõtteliselt Austria kodanikega võrdsustatud.

Suurperede toetuse kohta peab igal kalendriaastal esitama elukohajärgsesse maksuametisse eraldi avalduse (palgatöötajate) maksubaasi koostamise menetluse raames.

2.8.3. Lapsehoolduspuhkuse toetus

Lapsehoolduspuhkuse toetuse eesmärk on tunnustada ja osaliselt hüvitada vanemakohustuste täitmist lapse esimestel eluaastatel.

→ Toetuste saajad

Lapsehoolduspuhkuse toetust makstakse sõltumata varasemast kutsetegevusest või kohustuslikust kindlustusest. Seda makstakse bioloogiliste laste, adopteeritud laste ja eestkoste alla võetud laste eest.

→ Üldtingimused

- Lapsehoolduspuhkuse toetuse maksmise tingimuseks on õigus saada lapse eest peretoetusi ning lapsega koos elamine.
- Kogu lapsehoolduspuhkuse ajal täieliku lapsehoolduspuhkuse toetuse saamiseks peavad ettenähtud tähtaegadeks olema tehtud ema-lapse raamatus osutatud kümme (tasuta) läbivaatust (viis kuud enne ja viis kuud pärast sündi). Kui neid läbivaatusi ei ole tehtud hiljemalt lapse 18. elukuu lõpuks, vähendatakse toetuse igapäevast suurust 50% võrra (7,27 eurot) alates 21. kuust.
- Teiseks tingimuseks on, et toetuse maksmise perioodil ei tohi kalendriaasta kogutulu ületada 14 600 eurot. Siin võetakse arvesse üksnes lapsehoolduspuhkuse toetust taotleva vanema tulu. Teise vanema tulused arvesse ei võeta.

→ Peretoetuste suurus

Lapsehoolduspuhkuse toetus on kuni 14,53 eurot päevas. Seda makstakse ainult kõige noorema lapse kohta.

Mitmikute sünni korral makstakse iga täiendava lapse eest poole lapsevanemapuhkuse toetuse suurune summa.

Väikese sissetulekuga isikud või pered saavad lisaraha 6,06 eurot päevas. See lisaraha on omamoodi krediit, mis tuleb tagasi maksta niipea, kui tulud teatava künnise ületavad.

→ Hüvitise kestus

Igal vanemal on lapsehoolduspuhkuse toetusele õigus kuni lapse 30. elukuuni. Kui hüvitist saav lapsevanem vahetub, pikendatakse hüvitise kestust maksimaalselt kuni lapse 36. elukuuni.

Lapsevanema vahetus on võimalik vaid kaks korda. See tähendab, et puhkus võib olla vaid kolmeosaline. Iga osa peab kestma vähemalt kolm kuud.

→ Toetuse taotlemine ja maksmine

Lapsehoolduspuhkuse toetust maksab taotluse korral pädev ravikindlustusfond. Lapsehoolduspuhkuse toetust võib tagasiulatuvalt maksta üksnes kuue kuu eest.

Toetuse saajad peavad pädevale ravikindlustusasutusele teatama kõikidest pereseisu muutustest ning andma teavet, mis on esitatud toetuse taotluse vormis.

Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed

- ➔ Ravi, õnnetusjuhtumi- ja pensionikindlustus
Abitustoetus

Hauptverband der österreichischen
Sozialversicherungsträger,
Verbindungsstelle,
Kundmanngasse 21,
1031 Wien
Tel. (43-1) 711 32 0
<http://www.sozialversicherung.at/>

- ➔ Töötuskindlustus

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit,
Sektion VI,
Stubenring 1,
1010 Wien
Tel. (43-1) 711 00 0
<http://www.bmwa.gv.at/>

- ➔ Peretoetused

Bundesministerium für Gesundheit,
Familie und Jugend
Abteilung V/I,
Radetzkystraße 2
1030 Wien
Tel. (43-1) 711 00 0
<http://www.bmgfj.gv.at/>

- ➔ Lapsehoolduspuhkuse toetus

Niederösterreichische Gebietskrankenkasse
Kompetenzzentrum Kinderbetreuungsgeld
Dr. Karl-Renner-Promenade 14-16
3100 St. Pölten
Tel. (43-5) 0899 6100
<http://www.noegkk.at/>

Lisateave

Lisateabe saamiseks pöörduge

- oma ravikindlustusfondi (*Krankenkasse*),
- oma õnnetusjuhtumikindlustusasutusse (*Unfallversicherungsträger*),
- pensionikindlustuse valdkonnas pädevasse asutusse (*Pensionsversicherung*),
- Austria tööhõiveameti piirkondlikkuse kontorisse (*Arbeitsmarktservice*),
- oma elukohajärgsesse pädevasse maksuametisse / peretoetuste ametisse (*Finanzamt/Familienbeihilfens-telle*).

Selles teabelehes ei käsitletud tööstuse ja kaubanduse füüsilisest isikust ettevõtjate sotsiaalkindlustuse ega põlumajandusskeemi erisätteid. Selles küsimuses saate te kogu vajaliku teabe pädevatelt kindlustusasutustelt.

Punktis 3 leiate nende kindlustusasutuste nimed ja aadressid, kes on sotsiaalkindlustuse erinevate harude kontaktasutused. Austria või ühe või mitme liikmesriigi sotsiaalkindlustusprobleemi või küsimuse korral pöörduge pädevasse kontaktasutusse.

Euroopa Komisjon

**Liikuvus Euroopas (Euroopa Liidus, Euroopa Majanduspiirkonnas ja Šveitsis)
Sotsiaalkindlustusõigused Austrias – Seisuga 23. veebruar 2006**

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 – 19 lk – 21 x 29,7cm

ISBN 92-79-03921-0

Kuidas ELi trükiseid tellida?

Väljaannete talituse trükiseid saab tellida veebipõhisest raamatupoest EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>) või Teie valitud müügiesindusest.

Meie ülemaailmse müügivõrgu kõikide esinduste nimekirja tellimiseks saatke faks numbril (+352) 2929 42 758.

http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/publications_en.htm

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi **trükiseid** saab alla laadida aadressilt:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/publications/index_en.cfm

Kasutajaks saab registreeruda tasuta aadressil:

http://ec.europa.eu/employment_social/sagapLink/dspSubscribe.do?lang=en

ESmail, on tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi elektrooniline teabeleht.

Tellida saab veebilehelt:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/esmail_en.cfm

<http://ec.europa.eu/social>

